

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia: Vastaselitys HUS-yhtymän lausuntoon asiassa
5319/03.04.04.09/2024

Valittaja: Hangon kaupunki
Bulevardi 6
00190 Hanko
puhelin 040 0918034
sähköposti hanna.hoglund@hanko.fi

HUS-yhtymä on 9.10.2024 päivättyssä lausunnossaan vaatinut, että Helsingin hallinto-oikeus hylkää perusteettomana Hangon kaupungin valituksessaan HUS-yhtymän päätöksestä 19.8.2024 § 99 esittämän vaatimuksen kieltää päätöksen täytäntöönpano, kunnes päätös on saanut lainvoiman.

1. VASTASELITYS

Hyvinvointialueesta annetun lain 148 §:n mukaan päätöksen täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.

HUS-yhtymä on lausunnossaan esittänyt, että mikään valituksenalaisessa päätöksessä oleva toimenpide ei ole sellainen, ettei sitä voisi valituksen mahdollisesti menestyessä peruuttaa. Edelleen HUS-yhtymä väittää, että Hangon kaupungin valitus ei kävisi hyödyttömäksi jo toteutettujen täytäntöönpanotoimien osalta. Edellä sanotusta johtuen HUS-yhtymä katsoo, että täytäntöönpanokiellon määräämiselle ei olisi perusteita ja siten valittajien vaatimus täytäntöönpanokiellon määräämisestä tulisi hylätä.

HUS-yhtymän väite siitä, että hyvinvointialuelain 148 §:ssa tarkoitettua täytäntöönpanokiellon perusteet eivät olisi käsillä olevassa tilanteessa olemassa, on virheellinen. Hangon kaupungin valituksessaan esittämät päätöksen toimeenpanon seuraukset ovat suurelta osin sellaisia, että niitä ei voida peruuttaa, mikäli HUS-yhtymän päätös 19.8.2024 § 99 pannaan täytäntöön vailla lainvoimaa ja sittemmin valituksen mahdollisesti menestyessä kumotaan. Niiltä osin kuin päätöksen seurauksia ei voitaisi peruuttaa, kävisi Hangon kaupungin valitus päätöksen täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi.

1.1. Yhteistoimintavelvoitteen rikkomisen seuraukset

Päätöksenteossa ja päätöksen toimeenpanossa on rikottu yhteistoimintavelvoitetta. Päätöksen toimeenpanon aloituksen seuraukset ovat jo todettavissa muun muassa työvuorolistojen ja työntekemispaikoista annettavan informaation puuttumisena. Lohjan sairaalan synnytysyksikön työntekijät eivät tiedä tulevia työvuorojaan taikka missä HUS:in yksikössä työ tulee suorittaa. Siten työntekijöillä ei ole mahdollisuutta suunnitella työpaikalle kulkemistaan, työelämän ja vapaa-ajan yhteensovittamista, lastenhoidon järjestämistä tai muutakaan henkilökohtaista elämäänsä. Työn ja henkilökohtaisen elämän yhteensovittamisen mahdottomuus saattaa monessa tilanteessa johtaa työpaikoista luopumisiin, mikä taas saattaa johtaa hyvinvointialueella laajempaankin ongelmaan työntekijöiden saatavuudessa.

On selvää, että työpaikoista luopumaan joutuminen on hyvinvointialuelain 148 §:ssä tarkoitettu päätöksen täytäntöönpanon seuraus, jonka johdosta valitus kävisi hyödyttömäksi. Mikäli HUS-yhtymän päätös valituksen johdosta kumotaan, monien yksittäisten työpaikoista luopuneiden työntekijöiden työpaikat eivät palautuisi heille, vaan suurella todennäköisyydellä työntekijät olisivat jo työllistyneet muualle.

1.2. Kokonais- ja kerrannaisvaikutukset

HUS-yhtymän päätöksenteossa ei ole riittävällä tasolla selvitetty tai otettu huomioon päätöksen tosiasiallisia seurausvaikutuksia, kuten virka-ajan ulkopuolisen leikkaussalipäivystyksen, lastenlääkäripäivystyksen ja kirurgisten viikonloppuleikkausten todennäköistä loppumista.

Edellä mainittujen kriittisten palvelujen saatavuuden heikentyminen saattaa johtaa yksittäistapauksissa inhimillisiin tragedioihin, joita ei voida peruuttaa, mikäli HUS-yhtymän päätös täytäntöönpannaan vailla lainvoimaa ja myöhemmin valituksen johdosta kumotaan. Siten myös tällä perusteella on selvää, että hyvinvointialuelain 148 §:ssä tarkoitettu peruste päätöksen täytäntöönpanokiellolle on käsillä.

1.3. Kielellisten oikeuksien sekä alueellisen ja eri väestöryhmien välisen tasa-arvon heikentyminen

HUS-yhtymän päätös johtaa Hangon kaupungin valituksessa kuvatuin tavoin kielellisten oikeuksien heikentymiseen sekä alueelliseen ja eri väestöryhmien väliseen epätasa-arvoon.

Sanottujen hyvinvointialuelaissa sekä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa taattujen oikeuksien heikentyminen lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanon johdosta on itsestään selvästi sellainen päätöksen täytäntöönpanon seuraus, jota ei voitaisi peruuttaa, jos päätös kumottaisiin. Siten edellä sanottuja oikeuksia tosiasiaa heikentävää päätöstä ei saa hyvinvointialuelain 148 §:n perusteella panna täytäntöön.

2. HUS-yhtymän lausunnon perusteista

HUS-yhtymä esittää lausunnossaan perusteena täytäntöönpanokiellon hylkäämiselle, että valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanokiello vaarantaisi HUS-yhtymän vuoden 2025 talousarviovalmistelun ja johtaisi ns. täydellisyysperiaatteen vastaiseen talousarviopäätökseen. Edelleen HUS-yhtymä esittää perusteenaan, että täytäntöönpanokiello vaarantaisi hyvinvointialuelain 13 a §:ssä tarkoitettujen neuvottelujen toteuttamisen syksyn 2024 aikana sekä tulevan tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman laatimisen.

Edellä sanotut perusteet täytäntöönpanokiellon hylkäämiselle eivät perustu hyvinvointialueesta annettuun lakiin. Ylipäänsä hyvinvointialueesta annetussa laissa tai missään muussakaan laissa ei ole säädetty perusteista, joiden ollessa käsillä täytäntöönpanokiello tulisi hylätä, jos hyvinvointialuelain 148 §:ssä tarkoitettujen täytäntöönpanokiellon edellytykset ovat käsillä. Hyvinvointialuelaki on säännöksen osalta hyvin yksiselitteinen: Lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi.

3. LOPUKSI

Edellä mainituin perustein Hangon kaupunki vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus kieltää HUS-yhtymän päätöksen 19.8.2024 § 99 täytäntöönpanon, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Päätöksen täytäntöönpano johtaisi peruuttamattomasti

esimerkiksi työpaikkojen ja työntekijöiden menetykseen, hyvinvointialuelain sekä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa tarkoitettujen oikeuksien heikkenemiseen sekä mahdollisesti inhimillisiin tragedioihin.

Hangossa 15.11.2024

Hangon kaupunginhallitus